EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 8.7.2025
COM(2025) 382 final

ZPRÁVA KOMISE

o hodnocení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG) na období 2021–2027 v polovině období 2021-2027

{SWD(2025) 180 final}

Souvislosti

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) byl zřízen v období 2007–2013 s cílem projevit solidaritu s pracovníky, kteří byli propuštěni kvůli velkým změnám ve struktuře světového obchodu způsobených globalizací, a poskytnout jim podporu. Oblast působnosti původního nařízení[1] byla v roce 2009 rozšířena[2] tak, aby zahrnovala propouštění v důsledku světové finanční a hospodářské krize. Na období 2014–2020 byla oblast působnosti dále rozšířena[3] tak, aby se vztahovala i na propouštění způsobené jakoukoli novou celosvětovou finanční a hospodářskou krizí. Během období 2014–2020 EFG spolufinancoval až 60 %[4] opatření, která provádějí členské státy s cílem pomoci propuštěným pracovníkům znovu se rychle začlenit na trh práce. K řešení dopadů pandemie COVID-19 Komise vypracovala plán na podporu oživení hospodářství[5], který zahrnoval EFG jako nástroj pro mimořádné situace na pomoc lidem, kteří přišli o práci v důsledku celosvětové finanční a hospodářské krize. Významné finanční prostředky k boji proti negativním hospodářským a sociálním dopadům pandemie COVID-19 mobilizoval do konce roku 2022 evropský nástroj pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE)[6].

Na **období 2021–2027**[7] byl fond přejmenován na Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci na pomoc propuštěným pracovníkům (EFG). Byly zavedeny **významné změny**[8], jako je rozšíření oblasti působnosti, pokud jde o způsobilost propuštěných pracovníků k podpoře bez ohledu na příčinu restrukturalizace, snížení minimálního počtu propouštěných zaměstnanců z 500 na 200, zjednodušení a zrychlení postupů a sladění míry spolufinancování s Evropským sociálním fondem plus (ESF+)[9]. Dne 1. dubna 2025 navrhla Komise změnu nařízení o EFG[10], aby se vztahovalo i na pracovníky bezprostředně ohrožené propouštěním v podnicích procházejících restrukturalizací. Tato změna je stručně popsána na konci tohoto dokumentu.

Rozsah hodnocení v polovině období

V souladu s článkem 22 nařízení o EFG provedla Komise hodnocení v polovině období, aby posoudila, zda a v jakém rozsahu je EFG v období 2021–2027 na dobré cestě k dosažení svých cílů. V rámci tohoto hodnocení byly posouzeny účinnost, účelnost, soudržnost, relevance a přidaná hodnota EU v souvislosti s EFG. Zahrnuty do něj byly rovněž omezené zkušenosti s prováděním a koncepcí EFG.

Hodnocení se zaměřuje na změny zavedené na období 2021–2027 s cílem posoudit, do jaké míry tyto změny vedly k předpokládaným výsledkům. Vzhledem k tomu, že míra využívání fondu byla poměrně nízká a dostupné důkazy byly omezené[11], byly v hodnocení rovněž

[1] Nařízení (ES) č. 1927/2006, Úř. věst. L 406, 30.12.2006, s. 1.
[2] Nařízení (ES) č. 546/2009, Úř. věst. L 167, 29.6.2009, s. 26.
[3] Nařízení (EU) č. 1309/2013, Úř. věst. L 347, 20.12.2013, s. 855 (dále jen „nařízení o EFG“).
[4] V letech 2007–2009 a 2012–2013 činila míra spolufinancování z EFG 50 % a v letech 2009–2011 a 2014–2020 byla zvýšena na 60 % (viz příloha 6 připojeného pracovního dokumentu).
[5] Viz sdělení *Rozpočet EU, který je motorem evropského plánu na podporu oživení* ze dne 27. května 2020.
[6] Nařízení Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020 (Úř. věst. L 159, 20.5.2020, s. 1.
[7] Nařízení (EU) 2021/691, Úř. věst. L 153, 3.5.2021, s. 48.
[8] Změny byly provedeny převážně na základě posouzení dopadů, které je přiloženo k návrhu nařízení o EFG na období 2021–2027, hodnocení *ex post* EFG za období 2014–2020 a předchozích hodnoceních EFG a zprávách o EFG, jako např hodnocení EFG na období 2007–2013 *ex post*, zvláštní zpráva Evropského účetního dvora č. 7 (2013) o EFG, zpráva o posouzení provádění EFG na období 2007–2014 na evropské úrovni, které provedl Evropský parlament.
[9] Míra spolufinancování z EFG je sladěna s nejvyšší mírou spolufinancování z ESF+ v daném členském státě, přičemž minimální míra spolufinancování je 60 %.
[10] COM(2025) 140.
[11] Výsledky prvních sedmi případů EFG byly k dispozici až v druhé polovině roku 2024.

zkoumány důvody nízké míry využívání EFG, a to navzdory zjednodušeným pravidlům pro podávání žádostí, která byla zavedena nařízením o EFG na období 2021–2027. Cílem je zjistit, zda EFG podle stávajících pravidel i nadále účinně podporuje pracovníky, na které mají dopad globální hospodářské transformace, a zda je tak v souladu s hlavními cíli sociální politiky EU.

Navzdory úsilí Komise o co nejkomplexnější hodnocení a co nejširší konzultace je třeba k výsledkům hodnocení kvůli omezenému množství dostupných údajů přistupovat opatrně. Brzký začátek hodnocení EFG v polovině období umožnil získat pouze omezené množství informací, důkazů a zkušeností, které by mohly být ze stávajícího období využity. Zlepšení v hospodářství bylo příčinou nižšího počtu žádostí o podporu z EFG, což vedlo k tomu, že v tomto okamžiku bylo k dispozici omezené množství údajů. Dalšími problémy, s nimiž se hodnocení potýkalo, byly nedostatek ukazatelů výkonnosti, omezené množství vhodných srovnávacích údajů z prvního programového období a omezené zdroje pro toto hodnocení.

Hodnocení je založeno na konzultacích se zúčastněnými stranami, cílených rozhovorech a konzultacích se zúčastněnými stranami z členských států a EU, které se podílejí na provádění EFG.

Hodnocení zahrnuje osmnáct případů EFG (tj. schválených žádostí), které byly obdrženy v období od vstupu nařízení o EFG v platnost dne 3. května 2021 do 31. prosince 2024. Z toho jedenáct žádostí je posuzováno bez analýzy výsledků, které budou k dispozici až v letech 2025–2027, protože tyto případy ještě nebyly skončeny. Případy týkající se sedmi členských států (Belgie, Dánska, Francie, Německa, Řecka, Itálie a Španělska) se týkají třinácti hospodářských odvětví, zejména automobilového průmyslu, skladování a podpůrných činností v oblasti dopravy, velkoobchodu, letecké dopravy a základních kovů.

Nízký počet žádostí v letech 2021–2024 lze vysvětlit několika důvody. Jedním z důvodů, který byl zdůrazněn v předchozích hodnoceních, je skutečnost, že počet žádostí o podporu z EFG byl vždy cyklický a souvisel s obecným vývojem zaměstnanosti a hospodářskou realitou v členských státech. V roce 2021 způsobila v celé Evropě rychlé uzavření podniků a ztrátu pracovních míst pandemie COVID-19. Evropské ekonomiky se však s krizí dokázaly dobře vypořádat, mimo jiné díky systémům zkrácených pracovních úvazků, které byly zavedeny na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni. V důsledku toho proběhlo méně rozsáhlých restrukturalizací a členské státy byly na řešení velkých restrukturalizací lépe připraveny.

Od roku 2024 však z databáze Evropský monitor pro restrukturalizaci (ERM) nadace Eurofound[12] vyplývá, že počet restrukturalizací se ztrátou 200 nebo více pracovních míst v letech 2023–2024 prudce vzrostl o 50 % a nejvyšší úrovně dosáhl v období 2021–2024[13]. V roce 2024 také poprvé od roku 2020 celkový počet ztrát pracovních míst převýšil počet pracovních míst vytvořených v průběhu velkých restrukturalizací, zejména v nejvíce postižených odvětvích zpracovatelského průmyslu, dopravy/skladování a maloobchodu[14]. To

[12] Databáze ERM je nejkomplexnějším zdrojem údajů, který zaznamenává všechna oznámení o propouštění v daném roce. Oznámení o restrukturalizaci jsou v databázi ERM zaznamenána na základě screeningu hlavních mediálních zdrojů v jednotlivých členských státech. Evropský monitor pro restrukturalizaci. Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek.

[13] V roce 2024 bylo v EU zaznamenáno 309 restrukturalizací, při nichž došlo ke ztrátě 200 nebo více pracovních míst, zatímco v roce 2023 jich bylo 205.

[14] Evropský monitor pro restrukturalizaci | Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek. Například v databázi ERM byla v roce 2024 v EU-27 zaznamenána ztráta 39 706 pracovních, přičemž pouze 5 727 pracovních míst bylo vytvořeno v odvětví výroby automobilů (zahrnutými sektory podle klasifikace NACE jsou: C27.1, 29.1, 29.2, 29.3, 30.3, 30.9, 74.9).

ukazuje na hospodářský pokles, který by mohl s určitým zpožděním (v závislosti na délce trvání a rozsahu restrukturalizací) vést k většímu počtu žádostí o podporu z EFG v budoucnu.

Hodnocení v polovině období je předkládáno jako pracovní dokument útvarů Komise. Pracovní dokument vypracovalo Generální ředitelství Komise pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začleňování na základě teoretického a praktického výzkumu, zpětné vazby od zúčastněných stran, analýzy žádostí o podporu z EFG a závěrečných zpráv předložených členskými státy. Dalšími zdroji byly předchozí zprávy a hodnocení týkající se EFG a výsledky konzultací s příslušnými zúčastněnými stranami EFG ze všech členských států. Další důkazy byly shromážděny a analyzovány na základě zkušeností několika zaměstnanců Komise spravujících EFG a interní databáze Komise o EFG, která obsahuje údaje o všech případech EFG v letech 2007 až 2024. Výsledky tohoto hodnocení poskytují poznatky užitečné pro provádění EFG.

Tyto výsledky byly předloženy orgánům a institucím EU a sociálním partnerům[15].

Hlavní zjištění podle hodnotících kritérií

Pomoc z EFG je vždy poskytována zpětně, až po propouštění. Tato pomoc je poskytována jako doplněk k opatřením členských států na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, a to pouze v případě, že náhlé hromadné propouštění vystaví veřejné služby zaměstnanosti mimořádnému tlaku a členský stát se rozhodne požádat o financování z EFG.

EFG poskytuje příjemcům cílenou, přizpůsobenou a individualizovanou podporu, [16]čímž je staví do příznivější pozice než osoby, které podporu z EFG k opětovnému vstupu na trh práce nevyužily[17]. Opatření EFG reagují na individuální potřeby a přání příjemců. EFG **odstraňuje překážky bránící účasti** a zajišťuje **rovné zacházení se všemi příjemci[18]**, přičemž se zaměřuje na zranitelné skupiny, jako jsou znevýhodnění příjemci, včetně mladých a starších nezaměstnaných osob a osob ohrožených chudobou. EFG umožňuje lidem zlepšit si své znalosti a dovednosti nebo využívat jiná vhodná opatření (např. příspěvky na mobilitu, příspěvky na péči o děti nebo seniory).

EFG umožňuje členským státům experimentovat s inovativními aktivními opatřeními na trhu práce, která by za běžných okolností nemusela být propuštěným pracovníkům dostupná. Pokud se inovativní **opatření osvědčila**, **členské státy** (například Belgie, Německo a Španělsko)[19] je následně **začlenily do opatření své standardní pomoci**.

---

[15] V souladu s čl. 22 odst. 2 nařízení o EFG.

[16] Podle sedmi průzkumů příjemců EFG souhlasilo 62 % respondentů (z celkového počtu 645 odpovědí) s tím, že EFG byl přizpůsoben jejich potřebám.

[17] *Study supporting the ex post evaluation of the European Globalisation Adjustment Fund (2014-2020)* (Studie na podporu hodnocení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (2014–2020) *ex post*), s. 13, https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/ceb95383-a24f-11eb-b85c-01aa75ed71a1.

[18] Ve Španělsku je zvláštní pozornost věnována také přístupnosti všech míst spojených s prováděním projektových činností (informační akce, zvyšování povědomí atd.), aby byla zjištěna rovnocenná účast osob se zdravotním postižením. Belgie zahrnuje opatření, která nabízejí finanční pobídky každému zaměstnavateli v odvětví sociální ekonomiky, který zaměstná pracovníka ve věku 50 let a více. Dalším příkladem je Belgie, která lidem ohroženým chudobou nabízí kolektivní informace o daňových dopadech změny statusu z pracující osoby na nezaměstnanou osobu, ale také o prevenci předlužení. Belgie i Španělsko se snaží překonat genderové stereotypy tím, že nabízejí finanční pobídky ženám, které se účastní programů odborné přípravy nebo vykonávají práce, které obvykle vykonávají muži.

[19] V Belgii, Dánsku, Německu, Řecku, Itálii a Španělsku. V Belgii ve Vlámsku patří mezi příklady pořádání veletrhů pracovních příležitostí, které mají pomoci propuštěným pracovníkům najít nové zaměstnání, zatímco ve Valonsku byly příjemcům poskytnuty pobídky k účasti na odborné přípravě v oblasti digitálních technologií. V Německu příjemci, kteří absolvují odbornou přípravu v oblasti digitálních technologií, dostávají tablet. Ve Španělsku byly případy z EFG použity jako referenční bod při navrhování dalších projektů v oblasti zprostředkování zaměstnání pro uchazeče o zaměstnání a místních iniciativ v oblasti zaměstnanosti.

Účinnost EFG

Kritérium účinnosti hodnotí, do jaké míry byl EFG účinný při dosahování svého cíle jak na úrovni nástrojů, tak na úrovni případů. Cílem EFG je i) projevit solidaritu s propuštěnými pracovníky a ii) v každém případě EFG zajistit, aby co největší počet příjemců našel co nejdříve udržitelné zaměstnání. Výsledky tohoto posouzení jsou uvedeny níže.

Rozšířená oblast působnosti, **upravená kritéria pro pomoc, zjednodušené zpracovávání žádostí** (odstranění nutnosti prokazovat souvislost s příčinou propouštění) a **kratší procesní lhůty** jak pro Komisi, tak pro členské státy, **učinily EFG spravedlivějším, inkluzivnějším a snáze dostupným**. Za motivační faktor k podání žádosti o finanční příspěvek z EFG bylo navíc považováno **sladění míry spolufinancování z EFG** s mírou spolufinancování z ESF+ (při zachování minimálně 60 %).

EFG podporuje všechny způsobilé příjemce více přizpůsobeným a intenzivnějším způsobem než vnitrostátní opatření a jiné nástroje EU. Flexibilita EFG, pokud jde o typy opatření, je vysoce ceněna. Některé členské státy by pro příspěvky[20], jako jsou příspěvky při hledání zaměstnání, příspěvky na odbornou přípravu, denní příspěvky a příspěvky na mobilitu, chtěly používat vyšší procentní podíl než 35 %.

Opatření EFG podporují vnitrostátní opatření, protože jsou vždy **nabízena nad rámec** vnitrostátních opatření. Zjištění z předchozích hodnocení a zpětná vazba od příjemců potvrzují, že nabízená pomoc by jinak nebyla dostupná. To jasně ukazuje, že opatření EFG doplňují a navazují na opatření dostupná na vnitrostátní úrovni.

Zapojení sociálních partnerů a společností propouštějících pracovníky **mělo pozitivní dopad na účinnost případů EFG** tím, že přispělo k lepšímu návrhu a provádění opatření. Jejich zapojení ve Francii a Španělsku také někdy pomohlo příjemcům k rychlému nalezení nového zaměstnání.

Zpětná vazba z průzkumů zaměřených na příjemce ukazuje, že **celkové povědomí** o EFG se v porovnání s předchozími obdobími **zlepšilo**, i když je stále co zlepšovat. V několika případech byla podpora využívání EFG ze strany Komise považována za přínosnou pro příjemce. V některých členských státech (zejména BE, CY, DE, EE, ES, IT, FI, HR, HU, IE, LT, LV, PT, SE) se zvýšilo povědomí o EFG, protože na provádění některých opatření se podílely organizace pracovníků, prováděcí orgány, tvůrci politik a sociální partneři. V ostatních členských státech (zejména FR, CZ, MT, PL, SI, PL, RO, SE) nebyly o EFG a jeho potenciálních výhodách informovány všechny příslušné zúčastněné strany, včetně příjemců, což může snižovat jeho účinnost. Existuje prostor pro zlepšení komunikace a informovanosti o EFG u pracovníků a jejich zastupujících organizací na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni. Přibližně 80 % respondentů, kteří se zúčastnili průzkumu příjemců, vědělo, že finanční prostředky, které obdrželi, byly spolufinancovány z EFG/EU, zatímco 20 % respondentů o tom nevědělo.

Překážky snižující účinnost EFG potvrzují zjištění z předchozích hodnocení, mezi něž patří (seznam bez stanovení priorit): a) zdlouhavý a složitý rozhodovací proces na úrovni EU (v průměru 5,5 měsíce, což je zlepšení oproti 7,2 měsíce v období 2014–2020); b) opožděné zahájení provádění; c) vnitrostátní správní postupy v členských státech; d) problémy při řízení případů na vnitrostátní/regionální úrovni a nedostatek zkušeností členských států s využíváním

[20] Stejně jako v období 2014–2020 je spolufinancování příspěvků nadále omezeno na 35 % celkového balíčku individualizovaných opatření, aby byla poskytnuta přiměřená pomoc, v souladu se zjištěními auditu EFG na období 2007–2013 (EÚD (2013), s. 28). Tyto příspěvky mohou být spolufinancovány pouze tehdy, pokud jsou podmíněny aktivní účastí na opatřeních EFG.

EFG; e) otázky související s věkem příjemců (např. starší osoby, které potřebují obzvláště intenzivní odbornou přípravu); f) obtíže s oslovením a aktivizací propuštěných pracovníků (někdy kvůli obtížím při získávání jejich kontaktních údajů z důvodu omezení vyplývajících z ochrany údajů); g) malá ochota pracovníků k pracovní mobilitě a změnám; h) problémy a zpoždění při navrhování a provádění opatření EFG; i) nedostatečné povědomí o EFG v některých členských státech; j) institucionální obtíže při správě dalších fondů, včetně dalších nástrojů, jako je ESF+, Fond pro spravedlivou transformaci (FST), Nástroj pro oživení a odolnost.

Kromě opětovného začlenění na trh práce měl EFG **dlouhodobé účinky na obecnou zaměstnatelnost příjemců**, například jim poskytl nové dovednosti a kvalifikaci. Mezi tyto účinky patří získání digitálních dovedností a environmentálních/zelených dovedností, zvýšení sebeúcty, pocit lepší kvalifikace pro práci, pocit povzbuzení k překonání genderových předsudků při výběru zaměstnání a rozšíření sociálních sítí díky účasti na opatřeních EFG. Tyto měkké výsledky jsou snadno patrné z průzkumu příjemců v každém případě EFG, což k hodnocení účinnosti poskytuje kvalitativnější přístup. Poté, co byly do nařízení o EFG na období 2021–2027 zahrnuty specifické společné ukazatele a průzkum příjemců pro každý případ EFG, byla zjištěna **kvalitnější** opatření v oblasti **sběru údajů a podávání zpráv**. Jelikož však stanovení cílů pro jednotlivé případy ve fázi podávání žádosti není v současné době povinné, nelze posoudit výkonnost každého případu. Návrh Komise stanovit cíle pro jednotlivé případy a zahrnout podávání zpráv podle typu zaměstnání však do konečné dohody mezi Evropským parlamentem a Radou ohledně nařízení o EFG na období 2021–2027 nebyl zahrnut. **Monitorování účinnosti EFG se v letech 2021–2024 obecně zlepšilo**.

EFG je celkově ***účinný*** a **splnil svůj cíl**, kterým je solidarita s propuštěnými pracovníky a osobami samostatně výdělečně činnými, které přestaly vykonávat svou činnost v důsledku restrukturalizace, a zároveň je podpořil při hledání udržitelných pracovních míst nebo při zahájení vlastního podnikání. Průměrná **míra opětovného začlenění** propuštěných pracovníků na trh práce činila v sedmi ukončených případech přibližně **50 %**, což je méně než v předchozím programovém období (60 % ve 46 případech). Tyto výsledky je třeba vzhledem k malé velikosti vzorku v období 2021–2024 brát s rezervou. Tato míra závisí na zvláštnostech jednotlivých případů i na vnějších faktorech (jako je situace na trhu práce, konkrétní odvětví činnosti) a na osobních důvodech příjemců. **Z dlouhodobého hlediska se míra opětovného začlenění** ve většině případů **zlepšuje**[21].

Účelnost EFG

Kritérium účelnosti analyzuje, do jaké míry byly náklady spojené s prováděním EFG odůvodněné s ohledem na výsledky (analýza nákladů a přínosů)[22]. Toho bylo dosaženo pomocí analýzy zdrojů použitých k dosažení výsledků a rozhodovacího procesu. Analyzuje také to, zda na úrovni jednotlivých případů nebo nástrojů existuje nějaká neúčelnost nebo nadbytečná zátěž.

Opatření, na která se vztahuje EFG, nejsou ze své definice programovatelné, protože restrukturalizace, které vedou k propouštění, jsou neočekávané. Proto není možné předem určit, kolik případů hromadného propouštění se v daném roce uskuteční a jaký bude profil příjemců.

[21] Ve všech sedmi případech EFG z roku 2021, u nichž byly k dispozici průzkumy příjemců, zpětná vazba získaná od příjemců ukázala, že se jejich opětovné začlenění na trh práce v dlouhodobém horizontu ve srovnání s krátkým obdobím po účasti na posledním opatření EFG zlepšilo. Stejné zjištění přineslo i dřívější hodnocení EFG.

[22] Nákladová účelnost EFG zohledňuje míru, do jaké jsou vynaložené náklady úměrné výsledkům (definovaným jako počet příjemců, kterým byla poskytnuta pomoc, počet příjemců, kteří se opětovně začlenili, procento příjemců, kteří jsou v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy a kteří získali kvalifikaci, a dlouhodobé účinky na obecnou zaměstnatelnost příjemců) a zda by jich bylo možné dosáhnout s menším objemem prostředků (míra čerpání) a/nebo v kratším časovém období. Při analýze faktoru času byly analyzovány následující aspekty: datum podání a délka žádostí, datum provedení a délka opatření v oblasti opětovného pracovního začlenění.

Rovněž je v době, kdy členské státy vypracovávají žádost o podporu z EFG, obtížné přesně odhadnout konkrétní počet osob, které podají žádost o opatření EFG, typ a dobu trvání potřebných opatření a výši rozpočtu plánovaného na balíček individualizovaných služeb.

Zkrácení postupů k přijímání jednotlivých žádostí jak pro Komisi, tak pro členské státy **zlepšilo účelnost** EFG. **Celková délka postupů na úrovni EU v období 2021–2024 činila v průměru 5,5 měsíce**[23], což je oproti 7,2 měsíce v období 2014–2020 pokles. Přesto šestnáct členských států **považuje** rozhodovací proces na úrovni EU **za zdlouhavý a/nebo složitý**[24]. V některých členských státech[25] je zdlouhavý postup považován za **jedinou překážku k podání žádosti** o podporu z EFG. Tento zdlouhavý postup způsobuje zpoždění při realizaci projektů, nicméně zjištění ukazují, že v některých případech jsou postupy na vnitrostátní/regionální úrovni významnější překážkou účelnosti.

Podle konzultací se zúčastněnými stranami na úrovni jednotlivých případů **jsou částky, které jsou na opatření k dispozici, považovány za dostatečné.** Většina respondentů písemné konzultace Komise se domnívala, že stejných výsledků by s menším objemem prostředků nebo v kratší době nebylo možné dosáhnout.

Míra čerpání (procentní podíl výdajů na poskytnutou pomoc) se zkoumá při analýze použitých zdrojů případ od případu. Neodráží však nákladovou účelnost na úrovni jednotlivých případů. Kromě toho nemá žádný specifický cíl a nelze jej považovat za ukazatel výkonnosti nebo ukazatel úspěšnosti případu. Stejně jako v předchozích programových obdobích se u většiny případů EFG využívá pouze zlomek prostředků, které na ně byly přiděleny. V období 2021–2024 byl zaznamenán pokrok v míře čerpání spolufinancování z EFG. V sedmi případech z období 2021–2024 **byla průměrná míra čerpání 63 % (u sedmi případů EFG)**, což je **zlepšení** ve srovnání s předchozími obdobími (průměr 55 % u 73 případů v období 2007–2013 a průměr 59 % u 46 případů v období 2014–2020)[26]a do jisté míry to naznačuje lepší využívání přidělených zdrojů.

Na úrovni členských států porovnání celkové částky vynaložené na jeden případ z EFG s počtem příjemců, kterým byla poskytnuta pomoc, prokázalo obecný trend, že v případech, kdy bylo obdrženo více finančních prostředků z EFG, bylo podpořeno více příjemců. Vyšší počet příjemců vyžaduje více finančních prostředků. To však platí v případech, kdy potřeby příjemců vyžadují intenzivnější nebo složitější a nákladnější odbornou přípravu. Celkově nebylo možné vyvodit žádné smysluplné závěry o nákladové účelnosti pro jednoho příjemce, protože prostředky vynaložené na jeden případ a počet příjemců, kterým byla poskytnuta pomoc a kteří se díky tomu opětovně začlenili na trh práce, se v jednotlivých případech, odvětvích a členských státech značně liší. Náklady do značné míry závisejí na vnitrostátních a regionálních zvláštnostech, na povaze nabízených opatření a na zázemí příjemců.

Přerozdělování finančních prostředků mezi opatřeními na základě potřeb, které se objevily v průběhu období provádění, bylo možné jako v předchozích programových obdobích. V případě přerozdělení přesahujících 20 % však členské státy musí informovat Komisi. K těmto

[23] Od data podání žádosti do data platby.
[24] AT, CY, CZ, DE, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, PL, PT, SE, SI (podle písemného průzkumu provedeného Komisí v listopadu 2024 u členských států, které v letech 2021–2024 o podporu z EFG nežádaly).
[25] AT, CY, FI, HR.
[26] Hodnocení *ex post* EFG za období 2014–2020, SWD(2021) 381 ze dne 13. prosince 2021, s. 37.

přerozdělením došlo ve 22 % případů (4 z 18)[27], zatímco v období 2014–2020 k nim došlo přibližně v 10 % případů (5 ze 46).

Soudržnost EFG

EFG je v souladu s vnitrostátními, regionálními a místními politikami a nabízí dostatečnou flexibilitu, aby doplnil a/nebo posílil opatření poskytovaná členskými státy v oblasti trhu práce na vnitrostátní úrovni. V některých případech byla pomoc z EFG součástí širšího politického rámce zaměřeného na minimalizaci důsledků hromadného propouštění v regionu, čímž byla zajištěna soudržnost mezi činnostmi prováděnými dalšími regionálními a místními zúčastněnými stranami a také posílena udržitelnost výsledků EFG[28].

Na úrovni jednotlivých případů nebyly zjištěny žádné překryvy s jiným financováním z prostředků EU nebo z vnitrostátních zdrojů. Mezi EFG a ESF+ byla zjištěna velká doplňkovost. Byla zajištěna doplňkovost zejména prostřednictvím koordinace mezi fondy na vnitrostátní úrovni. Existuje prostor pro lepší sladění EFG a ESF+ z hlediska dostupnosti, neboť některé členské státy se rozhodly financovat opatření typu EFG prostřednictvím ESF+, FST a Nástroje pro oživení a odolnost, protože tyto nástroje jsou již k dispozici a poskytují větší flexibilitu při rychlém přerozdělování částek.

Nový požadavek, aby členské státy v každé žádosti o podporu z EFG vysvětlily, jak je koordinována s využitím doporučení stanovených v rámci kvality EU pro předjímání změn a restrukturalizaci, což je rámec osvědčených postupů pro předvídání a řešení restrukturalizace podniků, poskytuje více důkazů o doplňkovosti EFG s vnitrostátními opatřeními a nástroji.

Evropská přidaná hodnota EFG

Přidaná hodnota EU analyzuje, do jaké míry došlo díky této intervenci EU ke změnám. To se provádí analýzou dodatečných přínosů ve srovnání se scénářem s pomocí členských států a účinkem skončení podpory z EFG.

Navzdory tomu, že z konzultací se zúčastněnými stranami byly získány omezené důkazy, zjištění tohoto hodnocení naznačují, že ve srovnání s tím, čeho by členské státy mohly dosáhnout samy prostřednictvím vnitrostátních opatření zaměřených na pomoc propuštěným pracovníkům, EFG přináší přidanou hodnotu. Výsledky písemných konzultací zdůrazňují, že přibližně **70 % respondentů se domnívá, že EFG má přidanou hodnotu**[29]. Přibližně **62 %** respondentů průzkumu příjemců hodnotilo EFG v porovnání s jinými zdroji podpory na vnitrostátní/regionální úrovni příznivě a jako jednu z výhod podpory z EFG uvedlo, že je **přizpůsobena konkrétním potřebám příjemců.**

EFG byl úspěšný a v letech 2021–2024 měl značnou ***přidanou hodnotu EU***. Dříve provedená hodnocení EFG potvrdila, že to platí zejména z pohledu jeho *účinků z hlediska objemu*, rozsahu

[27] V případech EFG/2021/002 IT/Air Italy a EFG/2021/003 IT/Porto Canale požádala Itálie o několik přerozdělení rozpočtu. V případě Air Italy byla navýšena dvě opatření, a to na poskytování vyšší náhrady nákladů na mobilitu a příspěvků na ubytování a cestovní náklady při odborné přípravě. Rovněž byly upraveny položky technické pomoci tak, aby částka, která nebyla vynaložena na přípravná opatření, byla použita k doplnění řídících a kontrolních činností. V případě Porto Canale bylo požadováno přerozdělení rozpočtu, aby bylo možné poskytnout větší podporu odborné přípravy. V případě EFG/2021/006 ES/Cataluña automotive bylo přidáno další opatření: pobídka k účasti nabízená pracovníkům s cílem podpořit jejich účast. Finanční prostředky na toto opatření pocházejí z pobídky k opětovnému zaměstnávání. V případě EFG/2022/003 ES/Alu Ibérica bylo požadováno přerozdělení, aby bylo možné poskytnout větší pomoc při hledání zaměstnání a odborné přípravě.

[28] Hodnocení *ex post* EFG za období 2014–2020, SWD(2021) 381 ze dne 13. prosince 2021, s. 43.

[29] Písemné průzkumy zúčastněných stran ze všech členských států provedené v období říjen–prosinec 2024.

(např. inovativní opatření[30]), úlohy a účinků z hlediska postupů[31], ačkoli se výsledky liší podle členských států a do značné míry závisí na vnitrostátních strukturách podpory. Přidaná hodnota je pro účinky z hlediska objemu významná, což znamená, že pomoc z EFG nejen zvyšuje počet a rozmanitost nabízených služeb, ale také jejich intenzitu a snaží se nikoho neopomenout.

Vzhledem k tomu, že EFG do značné míry doplňuje ostatní nástroje EU (zejména ESF+), má ve srovnání s jejich rozsahem a cílovými skupinami přidanou hodnotu EU.

Závěrem lze říci, že vzhledem k omezením tohoto hodnocení má EFG podle stávajícího regulačního rámce i nadále přidanou hodnotu EU, neboť účinně podporuje pracovníky, na které mají dopad globální hospodářské transformace, a je tak v souladu s obecnými cíli sociální politiky EU.

Relevance EFG

Hodnotící kritérium relevance posuzuje relevanci EFG. Zahrnuje tři základní aspekty: i) vhodnost a užitečnost *rozšířené oblasti působnosti* EFG; ii) *upravená kritéria pro pomoc* stanovená v nařízení o EFG na období 2021–2027 a iii) do jaké míry splňuje potřeby členských států.

Během období 2021–2024 se ukázalo, že ***rozšířená oblast působnosti*** je **relevantní** a užitečná k dosažení cílů EFG, neboť lépe odráží hospodářskou situaci a usnadňuje přístup k EFG. Většina konzultovaných zúčastněných stran se rovněž shodla na tom, že po zrušení nutnosti prokazovat příčinu propouštění se zpracovávání žádostí zjednodušilo a zrychlilo.

Rozšířená oblast působnosti a **zjednodušené zpracovávání žádostí umožňují**, aby se EFG vztahoval na všechny pracovníky propuštěné v průběhu rozsáhlé restrukturalizace, a **snaží se tak nikoho neopomenout**. Rozhodnutí o spolufinancování z EFG jsou založena na očekávaném dopadu propouštění (definovaném prahovou hodnotou 200 propuštěných pracovníků), nikoli na jeho příčině. Tato skutečnost poskytuje členským státům **větší flexibilitu,** aby se mohly zaměřit na potřeby propuštěných pracovníků. Na základě shromážděných důkazů se tak **oblast působnosti EFG** stala vhodnou k řešení neustále se měnících potřeb trhu práce souvisejících s automatizací, umělou inteligencí, souběžnou digitální a ekologickou transformací atd.

Upravená kritéria pro pomoc, která snižují prahovou hodnotu propuštěných pracovníků na 200, byla shledána jako relevantní a užitečná. Několik členských států uvedlo, že snížené minimální prahové hodnoty propouštění by nyní mohly využít menší trhy práce. **Většina zúčastněných stran** se domnívá, že **snížená prahová hodnota je pro členské státy povzbuzujícím faktorem k podání žádosti**, zatímco předchozí prahová hodnota na období 2014–2020 byla považována za překážku. Obecně je celkový počet pracovníků, na které se podpora vztahuje, nižší než počet propuštěných pracovníků, protože ne všichni propuštění pracovníci potřebují podporu. Pokud jde o prahovou hodnotu propuštěných pracovníků, v pěti žádostech (z osmnácti obdržených v období 2021–2024), tj. ve 27 %, byl celkový počet propuštěných pracovníků nižší než 500 propuštěných pracovníků, zatímco ve zbývajících žádostech (třinácti případech) jejich počet přesáhl 500 propuštěných pracovníků. Pokud jde o počet pracovníků, na které se vztahují opatření EFG, tak v jedenácti žádostech byl počet

[30] V Belgii, Dánsku, Německu, Řecku, Itálii a Španělsku. V Německu během jednodenního autobusového zájezdu bývalí pracovníci společnosti Vallourec (EFG/2023/003 DE/Vallourec) navštívili možné náborové společnosti, se kterými diskutovali. V Německu příjemci, kteří absolvují odbornou přípravu v oblasti digitálních technologií, dostávají tablet. V Belgii byl ve Vlámsku (EFG/2024/002 BE/Limburg machinery and paper) uspořádán veletrh pracovních příležitostí a ve Valonsku byly příjemcům poskytnuty pobídky k účasti na odborné přípravě v oblasti digitálních technologií.

[31] Hodnocení *ex post* EFG za období 2014–2020, SWD(2021) 381 ze dne 13. prosince 2021, s. 46.

pracovníků, na které se vztahují opatření, nižší než 500, zatímco v sedmi žádostech byl jejich počet vyšší než 500.

Na základě dříve provedených hodnocení EFG bylo v nařízení o EFG na období 2021–2027 upraveno referenční období pro výpočet prahové hodnoty 200 propuštěných pracovníků na čtyři měsíce (v případě propouštění v podniku nebo v případě určitých regionech[32]) a šest měsíců[33] (v případě propouštění na úrovni odvětví). Kromě referenčního období čtyř nebo šesti měsíců lze mezi způsobilé příjemce zahrnout více propuštěných pracovníků a osob samostatně výdělečně činných, které přestaly vykonávat svou činnost, pokud k propouštění došlo šest měsíců před začátkem referenčního období nebo mezi koncem referenčního období a posledním dnem před dokončením posouzení Komisí. Obecně byla tato úprava s ohledem na potřeby propuštěných pracovníků považována za přínosnou.

Změna kritérií pro pomoc tak, aby zahrnovala možnost poskytnout podporu pracovníkům propuštěným z několika hospodářských odvětví v regionu, reagovala na zpětnou vazbu od vnitrostátních a regionálních orgánů v předchozím hodnocení, které dospělo k závěru, že vysoká prahová hodnota je překážkou podání žádosti o podporu z EFG. Proto **má nyní EFG k restrukturalizacím**, které se týkají více než jedné společnosti, pružnější přístup. Tato možnost byla použita v jednom případě určitých odvětví, který se týkal pracovníků ze dvou hospodářských odvětví (stroje a zařízení a papír).

Co se týče **relevance,** pokud jde o otázku, do jaké míry EFG řeší *potřeby* členských států, zjištění tohoto hodnocení znovu potvrzují zjištění předchozích hodnocení EFG, že mezi všemi skupinami zúčastněných stran panuje široká shoda na tom, že **EFG je dostatečně přizpůsoben specifickým potřebám příslušných cílových skupin**. V rámci rozhovorů vedených na úrovni EU bylo rovněž poukazováno na to, že s každým programovým obdobím se zlepšuje koncepce balíčku opatření na úrovni členských států, a bylo zmíněno, že **opatření EFG stále více zohledňují socioekonomický kontext.** Potřeby pracovníků tak byly řešeny komplexněji, například poskytováním dodatečné podpory na péči o děti a dávek během změny kvalifikace (ve Španělsku).

Stejně jako v předchozích programových obdobích umožňuje nařízení o EFG[34] určitou míru **flexibility při přerozdělování finančních prostředků mezi opatřeními na základě potřeb, které se mohou objevit v průběhu prováděcího období**, za předpokladu, že celkový rozpočet EFG není překročen.

Na závěr hodnocení ukazuje **vysokou míru *relevance*** financování z EFG v období 2021–2024. Důkazy rovněž prokazují, že rozšířená oblast působnosti a upravená kritéria pro pomoc jsou relevantní, lépe odrážejí hospodářskou realitu a činí EFG přístupnějším.

Pokud jde o *budoucí potřeby,* z údajů o megatrendech[35] souvisejících se způsobem, jakým lidé pracují a učí se, s výzvami souběžné digitální a ekologické transformace, s dopadem umělé inteligence ve spojení s klesající a stárnoucí populací EU a s geopolitickým prostředím zjevně vyplývá, že budou naléhavě zapotřebí nové dovednosti. Investice do změny kvalifikace a prohlubování dovedností pracovníků, zejména zranitelných pracovníků, např. ve zpracovatelském nebo automobilovém průmyslu, by mohly podpořit proces transformace

[32] Pojem „v případě určitých odvětví“ byl nově zaveden na období 2021–2027 pro nejméně 200 propuštěných pracovníků (nebo osob samostatně výdělečně činných, které přestaly vykonávat svou činnost) za referenční období čtyř měsíců v podnicích, zejména malých a středních, které patří do stejného nebo odlišného hospodářského odvětví definovaného na úrovni NACE Revize 2 ve stejném regionu vymezeném na úrovni NUTS 2.

[33] Referenční období pro výpočet prahové hodnoty 500 propuštěných pracovníků na regionální úrovni bylo v období 2014–2020 dlouhé devět měsíců.

[34] Viz čl. 17 odst. 5 nařízení (EU) 2021/691.

[35] ESPAS-Global-Trends-to-2040-Choosing-Europes-Future-EN.pdf.

těchto odvětví nebo by mohly v některých případech zabránit budoucí ztrátě pracovních míst. Pokud restrukturalizaci nelze zabránit, pak by již rekvalifikovaní pracovníci byli lépe vybaveni k tomu, aby si rychle našli nové zaměstnání a vyhnuli se nezaměstnanosti.

Získané poznatky

Konzultace se zúčastněnými stranami poukázaly na několik klíčových poznatků získaných na úrovni členských států i EU, které zlepšily účinnost, účelnost a relevanci EFG.

Na úrovni členských států bylo získáno několik klíčových poznatků.

- V členských státech, které mají předchozí zkušenosti s případy EFG, je možné *zrychlení postupu zpracovávání žádostí* díky tomu, že byly vypracovány úplnější žádosti, což díky zkušenostem získaným v rámci postupu zpracovávání žádostí vede k úsporám z rozsahu. Pro některé členské státy je však zdlouhavý postup stále překážkou.
- Využívání pomoci z EFG podporuje rozvoj obecného mechanismu poskytování pomoci na restrukturalizaci v členských státech, které mají s řešením hromadného propouštění málo zkušeností.
- *Včasné zahájení* vnitrostátních postupů s cílem zajistit, aby byla pomoc poskytnuta včas.
- *Navrhnutí* opatření na trhu práce tak, aby zahrnovala podporu přizpůsobenou potřebám příjemců.
- Důležitost *fyzické blízkosti a snadno dostupné podpory* pro příjemce. V mnoha případech podpora z EFG pozitivně ovlivnila způsob, jakým jsou řízena aktivní opatření na trhu práce na vnitrostátní úrovni a partnerství, která se na nich podílejí.
- *Potřeba zlepšit komunikační aktivity*. Toho lze dosáhnout vysvětlováním, jaká opatření a činnosti mohou být z EFG podporovány a jakým způsobem, a to prostřednictvím komunikace přizpůsobené různým zúčastněným stranám (příjemcům, podnikům a poskytovatelům odborné přípravy), nejen vnitrostátním provozovatelům EFG. Členské státy by měly zejména s příjemci aktivně komunikovat o EFG a zvyšovat jejich povědomí o EFG, neboť ve všech zemích EU se tak neděje systematicky nebo ve stejné míře.

Několik klíčových zkušeností se rovněž podařilo získat na úrovni EU.

- *Rozšířením oblasti působnosti* tak, aby zahrnovala propouštění v rámci jakékoli rozsáhlé restrukturalizace bez ohledu na příčinu se EFG stal dostupnějším.
- Díky *rychlejšímu a jednoduššímu uvolňování prostředků* z EFG v důsledku postupu zpracovávání žádostí, v rámci kterého je zapotřebí méně důkazů a který má kratší lhůty, se EFG stal dostupnějším. Tento postup je však stále považován za příliš zdlouhavý a složitý. Dostupnost EFG a míru jeho využívání by ještě více zlepšil rychlejší rozhodovací proces.

Nové požadavky na podávání zpráv zlepšují monitorování *účinnosti fondu.* Zajištění ještě lepšího měření a monitorování účinnosti EFG by bylo možné, pokud by členské státy vypracovaly cíle pro jednotlivé případy. Některé členské státy se však domnívají, že požadavky na monitorování a podávání zpráv jsou již příliš zatěžující.

Návrh Komise na změnu nařízení o EFG na období 2021–2027

Komise dne 1. dubna 2025 navrhla změnu nařízení o EFG[36]. Navrhuje rozšířit oblast působnosti tak, aby se vztahovala i na pracovníky bezprostředně ohrožené propouštěním v podnicích procházejících restrukturalizací. EFG by podporoval pracovníky při získávání dovedností potřebných k tomu, aby mohli přejít na jinou pozici nebo změnit zaměstnání. Tím, že rychle uvolní podporu ještě před hromadným propouštěním a ztrátou pracovních míst, zabrání EFG větším narušením a zajistí bezproblémový přechod na jiné pracovní místo. Podniky budou muset část pomoci poskytované pracovníkům spolufinancovat.

Ačkoli návrh na změnu nařízení nebyl původně do rozsahu hodnocení na základě omezených výsledků zahrnut, je pro tento návrh možné vyvodit určité závěry obsažené v hodnocení. Na základě výsledků tohoto hodnocení Komise navrhuje **zefektivnit a urychlit postupy** pro uvolnění podpory z EFG a zajistit, aby byla rychle k dispozici v případech, v nichž je jí nejvíce zapotřebí.

Podle stávajících pravidel musí každou žádost o podporu z EFG přezkoumat a schválit Evropský parlament a Rada. Podle návrhu by místo toho mohly schvalovat rozpočet EFG jednou ročně, přičemž Komise by přidělovala finanční prostředky členským státům na základě jejich žádostí.

Kromě rychlejšího postupu pro uvolňování prostředků na úrovni EU navrhuje Komise zkrácení lhůt pro členské státy i pro Komisi při zpracovávání žádostí o pomoc. Tím by se zkrátila celková lhůta pro schválení případu z 21 týdnů na 11 týdnů, čímž by se vyřešil tento aspekt zjištění obsažených v hodnocení.

Návrh je již v Evropském parlamentu a Radě pojednáván.

[36] COM(2025) 140.